

De 22. Norske Perinataldager

Sorg og krise på dagsordenen på Perinataldagene

Godt besøkt forkurs om oppfølging av foreldre i sorg under Perinataldagene i Tønsberg vitner om stort behov for informasjon om sorg og krise hos helsepersonell.

Kursleder og psykolog Oddbjørn Sandvik

Tekst: Trine Giving Kalstad

De årlige Perinataldagene samlet snaut 250 deltakere første helgen i november. I forkant av selve konferansen arrangerte Landsforeningen uventet barnedød (LUB) forkurset "Den støttende samtalen - oppfølging av foreldre i sorg over alvorlig syke eller døde barn". Seksti sykepleiere og jordmødre deltok.

-Det er ikke tvil om at mange sykepleiere og jordmødre er sugne på mer kunnskap, sier Janne Teigen, selv jordmor og kontaktperson i LUB. Hun oppfordrer foreningen til å arrangere et større forkurs neste år.

På kurset hadde psykolog Oddbjørn Sandvik et godt og inspirerende innlegg om "gammel" og "ny" sorgforståelse, normalisering av sorg, gruppeledelse og parforhold og sorg. Han krydret sitt innlegg med sitater og eksempler som bidro til gjenkjenning hos deltakerne. – Det var stort engasjement på kurset. Mange føler at tidspress gjør at de kommer til kort. Da var det godt å høre at det ikke er teknikker man trenger for å komme foreldre i møte, men gode hold-

ninger om sorg og sorgstøtte, forteller Janne Teigen.

- Nyttig kurs

Noen av deltakerne drev egne sorggrupper, mens de fleste av jordmødrene/sykepleierne på kurset hadde mer generell erfaring med oppfølging av foreldre i sorg og krise. Sandvik understreket at det handler mye om å våge å være til stede i de andres smerte og normalisere et stort spekter av sorgreaksjoner og -uttrykk. Til tross for stor gruppe, deltok mange med spørsmål og kommentarer i plenum. – Mange kommenterte hvor nyttig og bra dette kurset var. Noen hadde til og med betalt for kurset av egen lomme, så dette

tilbudet bør utvides og tilbys på neste års Perinataldager, mener Teigen.

Basert på Sandviks og LUBs erfaringer med gruppearbeid er det utarbeidet en håndbok for støttearbeid i grupper. Det ble solgt 20 håndbøker på kursdagen, og håndboka kan også kjøpes på www.lub.no.

Inspirerende foredrag

Selve konferansen ble åpnet av leder i Norsk Perinatalmedisinsk Forening (NPF) Jan Holt og fylkesmann Mona Røkke. Jan Holt sa i sin åpningstale at begge forkursene hadde hatt veldig god oppslutning, noe som kan fortelle NPF at

Mange kursdeltakere kjøpte kurshåndboka *Om støttearbeid i grupper*. Håndboka kan fortsatt kjøpes på www.lub.no for kr 100,-.

Perinatalmedisin: et fellesbegrep for jordmorfag, gynekologi, fostermedisin, nyfødtsykepleie og neonatologi (syke eller premature nyfødte barn).

temaet tap av barn gjerne kan få større oppmerksomhet i fremtidige møter og konferanser.

Fødselsdepresjoner

Konferansen bar preg av mange og gode foredrag innen ulike tema som tidlig diagnostisering av medfødte hjertefeil, cerebral parese, fertilitetsbehandling som internasjonal storbutikk, utfordringer i nyfødtsomsorgen og lesbiske kvinners møte med fødselsomsorgen.

Symposium om fødselsdepresjoner kan imidlertid trekkes fram. Malin Eberhard-Gran, med doktorgrad på fødselsdepresjoner, og professor Ulrik Malt ga en solid forelesning som avstedkom mange og spennende meningsutvekslinger.

Ca 9 av 100 rammes av fødselsdepresjoner i Norge. Når mor sliter med depresjoner kan tilknytningen mellom mor og barn bli forsinket. Mange fødselsdeprimerte sliter med dårlig samvittighet fordi de ikke føler morskjærlighet og konsekvenser som likegyldighet, angst og tvangstanker kan skape negativ effekt på barnets utvikling.

- Vi bruker mye tid og energi på å måle blodtrykk og f.eks. proteinnivået i urinen, men lite tid til å spørre mor hvordan hun har det, påpekte Malin Eberhard-Gran som til daglig holder til på Folkehelseinstituttet.

Morkakesvikt

Borghild Roald fra Oslo Universitetssykehus (OUS) – Ullevål/UiO ga en god oversiktsforelesning omkring "Patologens funn ved morkakesvikt". Morkaken er livsviktig for fosteret og økt kunnskap om årsak til svikt i morkakefunksjonen er vesentlig for å kunne forebygge vekstrestriksjon, neonatal sykdom og død. Videre ga Gitta Turowski (også OUS/ Ullevål) oss et innblikk i infeksjoners betydning for fosterdød gjennom foredraget "Virusinfeksjoner i svangerskapet – en underdiagnostisert årsak til placentasvikt og intrauterin fosterdød?"

- Dette er spennende temaer for mange av oss i LUB; vi er opptatt av å finne årsaker til hvorfor barn dør i mammas mage. Disse to foredragene har inspirert meg til å søke ytterligere informasjon, særlig om virusinfeksjoner. Det er flott det foregår så mye norsk og internasjonal forskning på dette nå, avslutter Teigen som takker LUB for muligheten til å delta på årets konferanse.

Oss foreldre imellom 4-og

Perinatalmøte Tromsø 2009: Når et barn dør før, under eller etter fødsel

Nyfødt Intensiv og Fødeavdelingen ved Universitetssykehuset i Tromsø arrangerte sin første konferanse om optimal støtte til familier som rammes av barnedød. Landsforeningen uventet barnedød (LUB) var invitert til å bidra med sin erfaring og formidle etterlattes behov.

Det var stor oppslutning omkring konferansen. Over 100 helsearbeidere fra primær- og sekundærhelsetjenesten i Tromsø og flere nærliggende kommuner deltok på det to-dagers lange perinatalmøtet. Programmet inneholdt både presentasjon av personlige erfaringer og forskningsresultater. Et uttalt mål var økt kunnskap om hva optimal foreldrestøtte innebærer både akutt og over tid. Økt kompetanse gir større trygghet i jobben og godt grunnlag for utarbeidelse av gode rutiner.

- Vi er i ferd med å revidere våre prosedyrer og vil gjerne bli bedre. Derfor har vi invitert til dette seminaret, sier Lise Thomassen fra fødeavdelingen.

Samarbeid gir helhetlig omsorgsarbeid

Resultater fra forskningsprosjektet Helsevesenet ved dødfødsler (Christoffer- sen og Teigen 2007) ble presentert av Janne Teigen før fagsjef Trine Giving Kalstad fortalte om LUB og vårt arbeid. Det ble understreket at LUB er et viktig supplement til det støttearbeidet som gjøres på og i regi av sykehus og helsestasjon.

- At helsepersonell kjenner til LUB, informerer om foreningen og bruker oss bidrar til mer helhetlig omsorgsarbeid

der foreldrenes ulike behov blir tatt på alvor, understrekte Kalstad.

Hanna Nilsen representerte det helt ferske fylkeslaget i Troms. Hun ga deltakerne et innblikk i hvor viktige jordmødre, sykepleiere, leger og helsesøstre er i den første kaotiske tiden etter at dødsfallet har skjedd.

- Å møte empatiske, men også tydelige helsearbeidere som tar initiativ og ansvar i en situasjon der foreldre ofte er handlingslammet, er av stor betydning, sa Nilsen som også gjennom sitt bidrag ga Troms fylkeslag et ansikt.

I tillegg til foredrag om obduksjon, delte preste- og sosionomtjenesten på UNN sine erfaringer omkring etterlatte familiers behov. Sist, men ikke minst presenterte jordmor Berit Pettersen (også kontaktperson i LUB) sin studie omkring jordmødres erfaringer med dødfødsler. Dette er tøffe opplevelser også for jordmødre, og de setter spor:

- Det savnes mer oppfølging etter slike hendelser, og derfor er seminarer som dette viktig, avslutter Berit Pettersen.

Vi takker for et fint seminar og ønsker Universitetssykehuset i Tromsø lykke til i sitt viktige arbeid for etterlatte familier.

